

TRUMP'IN İRAN POLİTİKASI VE AMERİKAN HEGEMONYASININ DÖNÜŞÜMÜ

TRUMP'S IRAN POLICY AND THE TRANSFORMATION OF AMERICAN HEGEMONY

Prof. Dr. Veysel AYHAN

Analiz

SESA
Enstitüsü

Sosyal Ekonomik ve Siyasal Araştırmalar Enstitüsü
Institute of Social Economic and Political Research

SESA

Enstitüsü

Sosyal Ekonomik ve Siyasal Araştırmalar Enstitüsü
Institute of Social Economic and Political Research

Prof.Dr. Veysel AYHAN

SESA Enstitüsü Direktörü

Prof. Dr. Veysel Ayhan, lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimini Uludağ Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde tamamlamıştır. Doktora sonrası çalışmalarını Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde sürdürmüştür. TÜBİTAK projeleri kapsamında Orta Doğu ve Arap ülkelerinde saha araştırmacısı olarak görev almış; iç-dış politika, bölgesel güvenlik, toplumsal yapı ve enerji güvenliği alanlarında kapsamlı akademik çalışmalar yürütmüştür. Akademik kariyeri boyunca ORSAM'da (Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi) Orta Doğu uzmanı ve Humanitarian Global bünyesinde Göç Direktörü olarak görev yapan Ayhan'ın, Orta Doğu'da toplum-siyaset ilişkisi, enerji, göç ve güvenlik alanlarında yayımlanmış toplam 8 kitabı ile 100'ün üzerinde ulusal ve uluslararası akademik makale, rapor ve bilimsel çalışması bulunmaktadır. Hâlen SESA Enstitüsü Direktörü ve Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Öğretim Üyesi olarak akademik çalışmalarını sürdürmektedir.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	3
ABD HEGEMONYASI MI? AMERİKAN İMPARATORLUĞU MU?.....	4
HEGEMONYA İLE İMPARATORLUK ARASINDA DIŞ POLİTİKA DAVRANIŞI FARKI	6
TRUMP VE “AMERICA FIRST” SÖYLEMİNDEN İMPARATORLUK HAYALİNE.....	7
İRAN SAVAŞI: TRUMP’IN İMPARATORLUK GİRİŞİMİNE YÖNELİK TOPLUMSAL MUHALEFET.....	9
SONUÇ.....	12
ENGLISH	14
TRUMP’S IRAN POLICY AND THE TRANSFORMATION OF AMERICAN HEGEMONY	14
INTRODUCTION.....	16
U.S. HEGEMONY OR AMERICAN EMPIRE?.....	17
DIFFERENCES IN FOREIGN POLICY BEHAVIOR BETWEEN HEGEMONY AND EMPIRE.....	19
FROM TRUMP AND THE “AMERICA FIRST” DISCOURSE TO THE DREAM OF EMPIRE.....	20
İRAN WAR: SOCIETAL OPPOSITION TO TRUMP’S IMPERIAL PROJECT	22
CONCLUSION.....	24

GİRİŞ

ABD'nin günümüzdeki küresel rolü, hegemonya ile imparatorluk arasında bir geçiş süreci olarak değerlendirilebilir. Ancak Trump'ın dış politika öncelikleri, bu geçişin giderek imparatorluk lehine derinleştiğine işaret etmektedir. Bu durum yalnızca uluslararası sistemin yapısını değil, aynı zamanda ABD'nin kendi iç siyasi meşruiyetini de doğrudan etkilemektedir. Askeri unsurların öne çıkması, uluslararası alanda devletlerin ve toplumların daha fazla silahlanmasına ve güvenlik sorunlarıyla karşı karşıya kalmasına yol açacaktır. Bu durum, SSCB sonrası dönemde uluslararası kurumların daha etkin olacağına dair beklentileri de zayıflatacak ve dünyayı yeni bir çatışma ve savaşlar çağına sürükleyebilecektir.

Donald Trump döneminde benimsenen "America First" yaklaşımı ve bu kapsamda gerçekleştirilen Venezuela ve İran müdahaleleri, Amerikan başkanlarının farklı retoriklere sahip olmakla birlikte uluslararası sistemde ABD'nin konumunu güçlendirmeye yönelik benzer stratejiler izlediğini göstermektedir. Özellikle Trump döneminde dış politika, uluslararası kurumlar ve iş birliğinden uzaklaşan; daha doğrudan ve tek taraflı güç kullanımına dayanan ve ulusal çıkar maksimizasyonunu önceleyen bir çizgiye oturmuştur.

ABD HEGEMONYASI MI? AMERİKAN İMPARATORLUĞU MU?

Amerikan hegemonyası ya da imparatorluğu söylemleri, Washington'un uluslararası sistem veya diğer birimlerin davranışları üzerinde dominant bir güç olma durumunu ifade etmek için kullanılmaktadır. Ancak çoğu zaman birbirinin yerine kullanılmasına karşın, imparatorluk ile hegemonya arasında önemli farklılıkların bulunduğu dikkat çekmek gerekir. Dolayısıyla Trump'ın politikalarını analiz etmeden önce, imparatorluk ve hegemonya kavramlarının anlamları üzerinde durmakta yarar vardır.

Hegemonya kavramından başlayacak olursak, köken olarak Yunanca hegeisthai kelimesine dayanan hegemonya, liderlik veya yöneticilik etme anlamına gelmektedir. Hegemonya terimi, bir grubun sosyal, kültürel, ideolojik veya ekonomik olarak diğerleri üzerinde başat konuma gelmesini ifade etmek için de kullanılmaktadır. Hegemonya kavramını modern siyaset biliminde kullananların öncülerinden biri olan Antonio Gramsci, hegemonyayı tarihsel bir süreç içinde oluşan toplumsal gruplar arasındaki ilişkilere ve bu gruplar arasındaki iş birliğine atıfla açıklamıştır.

Gramsci'ye göre hegemonya, başlangıçta kendi çıkarlarını korumak ve geliştirmek amacıyla birbirinden bağımsız şekilde örgütlenen toplumsal grupların, zamanla ortak ekonomik ve siyasi hedefler doğrultusunda bir dayanışma sürecine girmeleriyle ortaya çıkar. Ortak hedeflere ulaşma bilincinin yarattığı birliktelik içinde bir grup diğerleri üzerinde baskın konuma gelir. Bu süreçte liderlik rolünü üstlenen hegemon grup, hareketi yalnızca ekonomik ve siyasi bir birliktelik olmaktan çıkararak, ona entelektüel ve moral ilkeler kazandırır. Hegemon konuma gelen toplumsal grup ya da sınıf, bu aşamadan sonra karşılaşılan sorunlara yalnızca kendi çıkarları doğrultusunda değil, tüm grupların çıkarlarını gözeterik yaklaşır ve böylece tüm toplumsal alana yayılarak hegemon konumunu pekiştirir. Karışık, çelişkili ve birbiriyle uyumsuz toplumsal grupların oluşturduğu bu birliktelikte hegemon grup, koordinasyon, zorlama, iş birliği ve ikna araçlarıyla süreci yönlendirir.¹ Gramsci'ye göre hegemon grup, grup içi ilişkileri düzenleyen, ikna eden, gerektiğinde zorlayan ve değerleri dağıtan bir liderlik biçimidir. Dolayısıyla hegemon grubun, diğer grupların benimseyebileceği bir ekonomik ve sosyal düzen kurabilmesi için kaba gücün yanı sıra ikna ve meşruiyet üretme kapasitesine sahip olması zorunludur.²

---

¹ Antonio Gramsci, **Modern Prens**, Çev.: Pars Esin, Ankara: Birey ve Toplum Yay., 1984, ss. 82-84

² Jonathan Joseph, "A Realist Theory of Hegemony", **Journal for the Theory of Social Behaviour**, Vol:30, No:2, s. 190

İmparatorluk (empire) kavramı ise Latince imperium kelimesinden türemektedir ve tarihsel olarak “emretme”, “hükmetme” ve “egemenlik kurma” anlamlarını içermektedir. Bu bağlamda imperium, bir siyasi otoritenin geniş bir coğrafya ve farklı topluluklar üzerinde doğrudan ya da dolaylı kontrol kurma kapasitesini ifade etmektedir. Günümüzde imparatorluk kavramı, egemenliğin küresel ölçekte tek elde toplanmasını ifade etmek için kullanılmaktadır.³

Tarihsel süreçte imparatorluklar, farklı etnik, dini ve kültürel grupları tek bir siyasi yapı altında birleştiren; ancak bu yapıyı eşitlikten ziyade hiyerarşik ilişkiler üzerine inşa eden yönetim biçimleri olarak ortaya çıkmıştır. Bu sistemde merkezî otorite ile çevre birimler arasında asimetrik bir güç ilişkisi bulunmaktadır. Dolayısıyla imparatorluk düzeni yalnızca rızaya dayalı bir birliklilik değil, aynı zamanda gerektiğinde zorlayıcı kapasiteye dayanan bir egemenlik biçimidir. Güce, zorlamaya ve baskıya dayalı tahakküm kurma politikası imparatorluk ile özdeşleşmiştir. Günümüzde imparatorluk, rızai unsurların sınırlı olduğu ve zorlayıcı kapasitenin belirleyici rol oynadığı bir egemenlik biçimi olarak tanımlanmaktadır. Daha geniş bir ifadeyle, diğer yapılar üzerinde onların iradeleri dışında bir hükümlanlık kuran bir düzeni ifade ederken⁴; hegemonyanın, hegemon dışındaki grup veya devletler tarafından da kabul gören meşru bir düzen olma iddiası ön plana çıkmaktadır.⁵

Hegemon güç veya devlet, sistem içerisindeki birimlere yalnızca zorlayıcı güç unsurlarıyla egemen olmakla kalmaz; aynı zamanda politik ve ideolojik bir liderlik rolü de üstlenir. Bununla birlikte, hegemonyanın rızaya dayalı bir düzen olması ve ikna mekanizmalarını esas alması, ne oluşum sürecinde ne de devamlılığında güç unsurunun dışlandığı anlamına gelmez. Ancak imparatorlukta zorlayıcı unsurlar ön plana çıkarken, hegemonyada bu unsurlar genellikle ikinci planda yer almaktadır. Hegemon devlet, diğer devletleri ortak çıkarlar çerçevesinde örgütleyerek bloklar oluşturur, grup içi ilişkileri düzenler ve hedefleri belirler. Ortak hedeflere ulaşmada zorlama araçları yalnızca kullanılan yöntemlerden biridir. Nitekim Antonio Gramsci de, bir toplumsal grubun devlet aygıtını ele geçirmeden önce diğer gruplar üzerinde liderlik kurması gerektiğini vurgulamış ve bunun yalnızca zorlayıcı yöntemlerle mümkün olmayacağını ifade etmiştir.

Bununla birlikte günümüzde birçok yazar, hegemonyayı güç aracılığıyla diğer aktörlerin davranışlarını etkileme kapasitesi olarak tanımlamaktadır. Özellikle realist gelenekte hegemonya, bir devletin diğerleri üzerinde güç yoluyla kurduğu etki olarak anlaşılmaktadır. Bu bağlamda hegemon

³ Jose Rabasa, “For Empire”, *Rethinking Marxism*, Vol: 13, No:3/4 (2001), ss. 8-15

⁴ Roger Simon, *Gramsci's Political Thought: An Introduction*, London: ElecBook, 2001, ss. 24-27, 31

⁵ Çınar Özen, “Neogramşyan Hegemonya Yaklaşımı Çerçevesinde Güç ve Global Finans: Pax Britannica’daki Büyük Dönüşüm”, *Uluslararası İlişkiler*, Cilt:2, Sayı:8 (Kış, 2006), ss. 5-6.

kavramı zaman zaman emperyalizm ile özdeşleştirilerek olumsuz bir anlam da kazanabilmektedir.⁶ Bununla birlikte hegemon güç, kaba güç ve zorlama araçlarını genellikle havuç-sopa dengesi içinde kullanarak diğer aktörlerin davranışlarını yönlendirmeyi tercih eder. Çünkü hegemon, sürekli zora dayalı bir düzenin ekonomik, askeri ve sosyal açıdan sürdürülebilir olmadığını farkındadır.

HEGEMONYA İLE İMPARATORLUK ARASINDA DIŞ POLİTİKA DAVRANIŞI FARKI

Hegemonya ile imparatorluk arasında dış politika davranışı ve strateji bağlamında önemli bir ayrım olduğunu belirtmek gerekir. Bir devlet, uluslararası sistemi yalnızca askeri ve ekonomik gücüne dayanarak değiştirme, düzenleme veya dönüştürme stratejisini uyguluyorsa, bu gücü hegemon olarak tanımlamak doğru değildir. Bu durumda söz konusu devleti hegemon yerine imparator ya da tek süper güç olarak nitelendirmek daha isabetli olacaktır. İmparatorlukta çıkarların zorla ve askeri güç yoluyla dayatılması söz konusuysen, hegemonyada zorlama unsurlarının yanı sıra ikna, ödüllendirme, paylaşım ve ortak değerleri koruma gibi unsurlar da önemli bir yer tutmaktadır.

Hegemon konumuna ulaşmış bir devletin gücü ve etkisi diğer aktörler tarafından kabul görmekte ve desteklenmektedir. Hegemon, yalnızca kendi çıkarlarını değil, aynı zamanda onu destekleyen diğer aktörlerin çıkarlarını da gözeten bir güçtür.⁷ Bu nedenle hegemonun varlığı, uluslararası sistemin istikrarı açısından bir gereklilik olarak görülürken, yokluğu ise birimler arasında çatışma ve rekabetin yoğunlaştığı bir ortamın ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Nitekim Kindleberger'e göre 1929 buhranı, iki savaş arası dönemde uluslararası ekonomik sistemi düzenleyen bir hegemonun yokluğundan kaynaklanmıştır. Bu bağlamda hegemonun, uluslararası sistemde barış ve istikrarın sağlanması açısından gerekli olduğu ileri sürülmektedir. Hegemonun rolü, sağladığı kamusal faydalar nedeniyle diğer aktörler tarafından kabul edilen bir roldür.

Bununla birlikte hegemon güç, kendi önderliğinde kurulan sistemden en fazla fayda sağlayan aktör olma konumunu da sürdürmektedir. Kindleberger, hegemon gücün sistemin devamını sağlayan ekonomik düzenlemeler yoluyla para, güç ve prestij elde ettiğini belirtmektedir. Benzer şekilde Robert Gilpin de, ABD'nin 11. Dünya savaşı sonrasında liderliğin getirdiği sorumluluk çerçevesinde uluslararası rejimler oluşturduğunu, ancak bu rejimlerin şekillenmesinde ABD'nin politik, ekonomik ve ideolojik çıkarlarının belirleyici olduğunu vurgulamaktadır.

---

⁶ Donald J. Puchala, "World Hegemony and the United Nations", **International Studies Review**, Vol:7, No: 4 (Dec.,2005), ss. 571-572

⁷ Elle Krahnemann, "American Hegemony or Global Governance? Competing Visions of International Security", **International Studies Review**, Vol:7, No:3 (Dec., 2005), s. 534

Ancak hegemonik bir düzende hegemon tarafından oluşturulan kurallar, ilkeler ve kurumlar yalnızca zayıf aktörlerin davranışlarını değil, aynı zamanda hegemonun kendi davranışlarını da sınırlayan bir niteliğe sahiptir. Buna karşılık imparatorluk düzeninde kurallar, normlar ve kurumlar (örneğin Birleşmiş Milletler gibi) diğer aktörlerin davranışlarını düzenlerken, sistemin merkezindeki otorite kendisini bu kuralların üstünde konumlandırmaktadır.⁸

Hegemonya ile imparatorluk arasındaki tartışmada dikkat edilmesi gereken bir diğer önemli husus ise güç ile hegemonya politikası arasındaki ilişkidir. Küresel sistemde hegemon konumuna ulaşmış bir devletin sahip olduğu güç, onu diğer aktörler üzerinde etkili kılmakla birlikte bu etki sınırsız değildir. Sistem içinde hegemon devleti dengeleyebilecek veya tehdit edebilecek diğer güç merkezleri bulunmaktadır. Buna karşılık küresel ölçekte bir imparatorluk kurabilmiş bir devletin etki ve kapasitesine meydan okuyabilecek herhangi bir güçten söz etmek zordur.

Zira hegemonun aksine, küresel imparatorluk niteliği taşıyan bir gücün, her koşulda istediği politikayı uygulayabilecek ölçüde baskı ve ödül araçlarına sahip olması beklenir. Bu nedenle, ister hegemonik bir güç ister küresel bir imparatorluk kurma hedefi taşıyan bir devlet olsun, diğer aktörler üzerinde gerektiğinde kullanabileceği etkili baskı araçlarına sahip olma yönünde bir kapasite geliştirmesi kaçınılmazdır.

TRUMP VE “AMERICA FIRST” SÖYLEMİNDEN İMPARATORLUK HAYALİNE

Cumhuriyetçilerin ABD’de seçimleri kazanmasıyla birlikte gerek entelektüel düzeyde gerekse de Amerikan bürokrasisi ve muhalifi kesimlerde Amerikan imparatorluğu veya hegemonyası söylemleri daha sık kullanılmaya başlanmıştır. Birçok araştırmacı özellikle imparatorluk üzerine yapılan çalışmaların Cumhuriyetçi parti politikalarından bağımsız değerlendirilemeyeceğini öne sürmektedir. Örneğin Ronald Wright *“yakın zamana kadar bizler imparatorluk çağının nasıl öldüğüne inanmıştık; ancak şimdi nasıl popüler bir araştırma konusu oldu”*. Bush Doktrini bu kapsamda önemli bir çerçevede sunmaktaydı.⁹

Ancak Amerikan dış politikasında imparatorluk–hegemonya tartışmasını yalnızca Bush dönemi ile sınırlı ele almak analitik açıdan yetersizdir. Özellikle Donald Trump döneminde izlenen dış politika, farklı araçlar kullanmasına rağmen benzer bir güç mantığına dayanmaktadır. Trump’ın “America

⁸ İmparatorluk düzeninde de hegemonya da olduğu gibi temel amaç ekonomik ve politik çıkarların gerçekleştirilmesi vardır. Cox, op. cit., 600.

⁹ Michael Cox, “Empire, Imperialism and the Bush Doctrine”, *Review of International Studies*, No:30, No:04 (Oct., 2004), ss. 589-590

First” yaklaşımı, klasik liberal uluslararası düzen anlayışından belirgin bir kopuşu temsil etmekle birlikte, ulusal çıkar, güç maksimizasyonu ve güvenlik odaklı, merkantilist nitelikler taşıyan bir politika olarak ortaya çıkmıştır. Donald Trump’ın “America First” söylemi, ilk bakışta içe kapanmacı, ulusal çıkarı önceleyen ve küresel yükümlülükleri azaltmayı hedefleyen bir dış politika yaklaşımı olarak sunulmuştur. Ancak uygulamada bu söylemin, ABD’nin küresel askeri varlığını sınırlandırmak yerine, daha doğrudan ve müdahaleci bir güç kullanımına dönüştüğü görülmektedir. Bu dönüşüm, söylem düzeyini aşarak özellikle 2026 yılında Latin Amerika’da gerçekleştirilen askeri operasyonlar bağlamında somutlaşmıştır.

ABD’nin Venezuela’ya yönelik gerçekleştirdiği askeri operasyon sonucunda Devlet Başkanı Nicolás Maduro ve eşinin ABD güçleri tarafından yakalanarak ülke dışına çıkarılması, uluslararası hukuk ve egemenlik ilkeleri açısından ciddi tartışmalara yol açmış ve birçok aktör tarafından açık bir egemenlik ihlali olarak değerlendirilmiştir. Bu müdahale, klasik hegemonik etki araçlarının ötesine geçerek doğrudan egemenlik alanına yönelen bir güç kullanımını temsil etmektedir. Operasyon sonrasında Trump yönetiminin Venezuela’nın yönetim sürecine doğrudan müdahil olabileceğine yönelik açıklamaları ve ülkenin enerji sektörüne erişim sağlamaya yönelik adımlar atması, söz konusu müdahalenin yalnızca güvenlik gerekçeleriyle değil, aynı zamanda stratejik kaynaklara erişim ve kontrol sağlama amacıyla da bağlantılı olduğunu göstermektedir. Bu durum, ABD dış politikasının söz konusu dönemde hegemonik liderlikten ziyade daha doğrudan, müdahaleci ve kaynak odaklı bir güç projeksiyonuna yöneldiğine işaret etmektedir.¹⁰

Trump’ın yayılmacı politika ve söylemleri yalnızca Latin Amerika ile sınırlı kalmamıştır. Özellikle Batı bloğu içerisinde yer alan ülkelere yönelik yayılmacı politikaları açıkça ifade etmesi oldukça önemlidir. Trump, 2026 başında ulusal güvenlik gerekçeleriyle Grönland’ı ele geçirmek için "acil müzakereler" başlatmak istediğini söyledi. Bölgenin kontrolünü ele geçirme yönündeki tekrarlanan taleplerinin Danimarka tarafından reddedilmesi üzerine planlarına karşı çıkan Avrupalı müttefikine ek ticaret tarifeleri uygulayacağını açıkladı. Trump Grönland **kontrol altına alma hedefinde “geri adım atmayacağını” söylemiş ve adayı güç kullanarak alma seçeneğini dışlamamıştır.** Trump tepkilere rağmen “tüm seçeneklerin masada” olduğunu ve ABD ordusunun potansiyel kullanımını da içeren seçeneklerin masada olduğunu açıklamıştı.¹¹

Benzer biçimde Trump, **Kanada’nın ABD’nin “51. eyaleti” olması gerektiğini defalarca dile getirmiş**, bunu sağlamak için en azından bir aşamada “ekonomik güç” kullanabileceğini söylemiştir.

---

¹⁰ Reuters, “U.S. moves on Venezuela oil sector after intervention,” 2026, <https://www.reuters.com/world/americas/>

¹¹ Reuters, “Trump advisers discussing options for acquiring Greenland; U.S. military is always an option,” 6/7 Ocak 2026; Reuters, “Trump on Greenland: there was ‘no going back’ on goal to control island, refusing to rule out force,” 20 Ocak 2026

Trump, Kanada'yı 51. eyalet haline getirmek için "ekonomik güç" ihtimalini gündeme getirmiş; Kanada Başbakanı Justin Trudeau ise Trump'ın gerçekten Kanada'yı ilhak etmeyi düşündüğünü, özellikle ülkenin doğal kaynaklarına odaklandığını söylemiştir. Trump bir çok açıklamasında Kanada'yı 51. eyalet olarak anmayı sürdürmüştür. Bu nedenle Kanada örneği, salt ticari baskı değil, **yakın çevrede yayılcı bir politikanın benimsendiğini göstermektedir.**¹²

Ayrıca ABD'nin tarihsel etki alanı olarak görülen Küba ve genel olarak Latin Amerika'ya yönelik sertleşen söylem ve politikalar, bölgenin yeniden "arka bahçe" olarak tanımlandığı yönündeki eleştirileri güçlendirmiştir. Özellikle Küba'ya yönelik ambargoların sürdürülmesi ve bölgedeki rejimlere yönelik açık müdahale çağrıları, ABD'nin yalnızca etki üretmekle kalmayıp doğrudan söz konusu egemen devletleri ilhak etme amacında olduğunu göstermektedir.

Bu çerçevede "America First" yaklaşımı, söylem düzeyinde içe dönüşü savunurken, pratikte küresel ölçekte daha sert, doğrudan ve çok boyutlu müdahaleleri içeren bir stratejiye dönüşmüştür. Özellikle Venezuela örneğinde görüldüğü üzere, ABD'nin yalnızca etki üretmekle kalmayıp doğrudan siyasi iktidarı değiştirme ve hatta ülkeyi uydu bir yönetim ile yönetme politikasını benimsediğini göstermektedir. Ayrıca müttefik ülkelere yönelik de (özellikle NATO bağlamında) Greenland ve Kanada'nın ilhakını gündeme getirmesi ve Küba'da rejim değişikliği için güç kullanma amacı Trump'un imparatorluk benzeri bir yapı kurma kurmaya evrildiğini göstermektedir.

Tam da bu noktada, Amerikan yönetiminin Latin Amerika'dan Avrupa'ya, Afrika'dan Asya'ya ve Pasifiklere kadar dünyanın tüm bölgelerinde askeri güç bulduran ve güç kullanma kapasitesine sahip tek ülke konumuna gelmesi, hegemonya ve imparatorluk tartışmasında belirleyici bir unsur olarak ortaya çıkmaktadır. Nitekim dünya tarihine bakıldığında Büyük İskender'den Roma'ya, Osmanlı'dan Britanya'ya kadar hiçbir imparatorluğun Washington kadar geniş ve özellikle Trump yönetimiyle birlikte agresif askeri yerleşim ve etki alanı oluşturamadığı görülmektedir. ABD'nin 70'ten fazla ülkede askeri üsllere sahip olması ve gerektiğinde doğrudan müdahalelerde bulunması, bu gücün yalnızca hegemonik değil, aynı zamanda imparatorluk benzeri bir karakter taşıdığı yönündeki tartışmaları güçlendirmektedir.

İRAN SAVAŞI: TRUMP'IN İMPARATORLUK GİRİŞİMİNE YÖNELİK TOPLUMSAL MUHALEFET

2026 döneminde Amerika Birleşik Devletleri genelinde ortaya çıkan "No Kings, No Empire" protestoları, özellikle 2026 İran Savaşı bağlamında ABD'nin dış politika yönelimlerine karşı gelişen

¹² Reuters, "Canada rejects Trump's comments about possible use of economic force to make it a U.S. state," 7 Ocak 2025; Reuters, "Trudeau says Trump talk of absorbing Canada is a 'real thing' tied to resources," 7 Şubat 2025; Reuters, "Carney says Trump should stop calling Canada the 51st state," 6 Mayıs 2025.

geniş ölçekli bir toplumsal tepki olarak şekillenmiştir. ABD basınında yer alan haberler, protestoların yalnızca iç politik gelişmelere değil, doğrudan İran'a yönelik askeri müdahaleye karşı organize edildiğini ve bu savaşın protesto gündeminin merkezinde yer aldığını göstermektedir. Trump karşıtı protestolar **50 eyalette binlerce şehirde eş zamanlı olarak düzenlenmiş** ve milyonlarca kişinin katılımıyla gerçekleşmiştir.¹³ Gösterilere katılım yalnızca demokratik haklar değil, aynı zamanda dış politika ve savaş karşıtlığı üzerinden şekillenmiştir.¹⁴

Protestolarda “No Kings” ve “No Empire” sloganlarının birlikte kullanılması, iç politika ile dış politika eleştirisinin doğrudan kesiştiğini göstermektedir. Protestolar, yalnızca Trump yönetiminin iç politikadaki uygulamalarına değil (göçmen karşıtlığı başta olmak üzere), aynı zamanda dış müdahaleci politikalarına karşı gelişen geniş bir muhalefet dalgasının parçası olarak ortaya çıkmıştır.¹⁵ Bu çerçevede protestocuların özellikle İran'a yönelik askeri operasyonları, ABD'nin küresel ölçekte “sürekli savaş” stratejisinin bir devamı olarak değerlendirdiği ve bu politikanın ekonomik maliyetlerine, artan enerji fiyatlarına ve kamu kaynaklarının dış müdahalelere yönlendirilmesine tepki gösterdiği ifade edilmektedir.

Protestocular, özellikle Trump yönetiminin İran politikasını doğrudan “emperyal müdahalecilik” olarak tanımlamıştır. ABD basınında yer alan analizler, protestoların yalnızca anayasal düzenin korunmasına yönelik olmadığını; aynı zamanda Amerikan dış politikasının karakterine yönelik eleştirileri de içerdiğini ve özellikle emperyalist genişleme kavramı etrafında şekillendiğini göstermektedir. Bu bağlamda protestolarda dile getirilen “End American empire” ve “Stop imperial wars” sloganları, İran'a yönelik askeri müdahalenin enerji kaynakları, ticaret yolları ve jeostratejik bölgeler üzerindeki kontrol arayışıyla bağlantılı olduğu yönündeki eleştirileri yansıtmaktadır.

Dolayısıyla “No Kings, No Empire” protestoları, yalnızca Trump'ın iç politikalarına yönelik bir eleştiri değil; aynı zamanda İran savaşı bağlamında ABD'nin dış politika yönelimine karşı geliştirilen sistematik bir toplumsal muhalefet biçimi olarak değerlendirilebilir. Bu eleştiri, yürütme gücünün sınırlandırılması talebi ile ABD'nin küresel ölçekte izlediği askeri ve enerji temelli stratejilerin sorgulanmasını aynı çerçevede birleştirerek, hegemonya ile imparatorluk arasındaki sınırın toplumsal düzeyde de tartışmaya açıldığını ortaya koymaktadır.

---

¹³ Reuters, “Rallies planned across thousands of U.S. cities for ‘No Kings’ protest,” 28 Mart 2026, <https://www.reuters.com/world/us/rallies-planned-thousands-us-cities-no-kings-protest-against-trump-2026-03-28/>

¹⁴ The Guardian, “No Kings protests draw millions across the United States,” 28 Mart 2026, <https://www.theguardian.com/us-news/2026/mar/28/no-kings-protests-trump>

¹⁵ Politico, “‘No Kings’ protests against Trump bring a street-party vibe nationwide,” 19 Ekim 2025, <https://www.politico.com/news/2025/10/19/no-kings-protests-against-trump-bring-a-street-party-vibe-to-cities-nationwide-00614875>

Nitekim bu durum özellikle İran'lı yöneticilerin de dikkatini çekmiştir. İran Cumhurbaşkanı Mesud Pezeşkiyan'ın doğrudan Amerikan kamuoyuna hitaben 1 Nisan 2026 tarihinde kamuoyuna açık bir mektup yayınlamıştır.¹⁶ Söz konusu mektup, iki ülke arasındaki gerilimi azaltmaya yönelik bir iletişim girişiminden öteye doğrudan Trump ve savaş karşıtı tepkilerini gösteren Amerikan kamuoyuna verilen bir mesaj olarak okunmalıdır. Nitekim Pezeşkiyan, mektubunda İran'ın tarihsel olarak “saldırganlık, yayılmacılık ve sömürgecilik yolunu hiçbir zaman tercih etmediğini” vurgulayarak, mevcut savaşın İran tarafından başlatılmadığını ve ülkesinin yalnızca “meşru müdafaa” çerçevesinde hareket ettiğini ifade etmiştir. Mektubun bir diğer önemli boyutu, İran'ın “tehdit” olarak sunulmasının sistematik bir söylem üretiminin sonucu olduğu yönündeki iddihadır. Pezeşkiyan, İran karşıtı anlatıların “askeri üstünlüğü korumak, silah endüstrisini beslemek ve stratejik pazarları kontrol etmek” amacıyla üretildiğini ileri sürerek, ABD'nin dış politikasını ekonomik ve jeostratejik çıkarlarla ilişkilendirmiştir. Bu yaklaşım, ABD'nin küresel ölçekte askeri varlığını ve müdahalelerini “emperyal genişleme” olarak değerlendiren eleştirel literatürle paralellik göstermektedir.

Bu bağlamda söz konusu mektup, ABD içindeki “No Kings, No Empire” protestolarında dile getirilen söylemlerle dikkat çekici bir örtüşme sergilemektedir. Nitekim protestocuların “End American empire” ve “Stop imperial wars” sloganlarıyla ifade ettiği eleştiriler ile İran Cumhurbaşkanı'nın ABD kamuoyuna yönelttiği mesajlar, savaşın enerji kaynakları, askeri üsler ve bölgesel güç dengeleri üzerinden şekillenen daha geniş bir jeopolitik stratejinin parçası olduğu yönünde ortak bir çerçeve ortaya koymaktadır.

Bu durum, İran savaşı bağlamında dile getirilen eleştirilerin yalnızca dış aktörlerle sınırlı kalmadığını; aynı zamanda ABD kamuoyu içerisinde de karşılık bulduğunu göstermektedir.

---

¹⁶ Reuters, “Iranian president says in letter that Iran harbors no enmity towards ordinary Americans,” 1 Nisan 2026, <https://www.reuters.com/world/middle-east/iranian-president-says-letter-that-iran-harbors-no-enmity-towards-ordinary-2026-04-01/>; <https://www.dunya.com/dunya/pezeshkiyandan-abd-halkina-mektup-haberi-820221>; <https://www.sondakika.com/haber/haber-iran-cumhurbaskani-pezeshkiyandan-abd-halkina-19707840/>

SONUÇ

Bu çalışma, Soğuk Savaş sonrası dönemde ABD dış politikasının yalnızca hegemonik liderlik çerçevesinde açıklanamayacağını; özellikle Donald Trump döneminde izlenen politikaların, imparatorluk benzeri bir güç kullanımına doğru evrildiğini ortaya koymaktadır. Teorik olarak hegemonya ile imparatorluk arasındaki temel ayrımın rıza ve zorlama dengesi üzerinden şekillendiği dikkate alındığında, ABD'nin son dönemdeki dış politika davranışlarında zorlayıcı kapasitenin giderek daha belirleyici hale geldiği görülmektedir. Nitekim Trump döneminde izlenen dış politika, uluslararası kurumlar ve çok taraflılık yerine doğrudan müdahale, ekonomik baskı ve stratejik kontrol arayışına dayanan bir yönelim sergilemiştir. Venezuela'ya yönelik doğrudan askeri müdahale, Grönland'ın kontrol altına alınmasına yönelik zorlayıcı söylemler ve Kanada'nın ABD'nin bir parçası haline getirilmesi yönündeki açıklamalar, Washington'un yalnızca uluslararası sistemi yönlendiren bir aktör değil, aynı zamanda egemenlik alanını genişletmeye çalışan bir güç olarak hareket ettiğini göstermektedir. Bu tür politikaların birçok analizde “genişlemeci” veya “emperyal eğilimli” olarak değerlendirilmesi, söz konusu dönüşümün literatürde de karşılık bulduğunu ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda “America First” söylemi, retorik düzeyde iç politikaya öncelik veren ve dış yükümlülükleri azaltmayı amaçlayan bir yaklaşım sunmasına rağmen, pratikte küresel ölçekte daha müdahaleci, zorlayıcı ve genişlemeci bir stratejinin aracı haline gelmiştir. Bu durum, ABD dış politikasının yalnızca araçsal değil, aynı zamanda yapısal bir dönüşüm geçirdiğine işaret etmektedir. Özellikle 2026 ABD-İsrail'in İran saldırısı, bu dönüşümün en somut ve en görünür örneklerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Müzakerelerin sürdüğü günlerde tek taraflı gerçekleşen ve sivil alanları ve altyapıyı da yok etmeye odaklanmış saldırı, yalnızca güvenlik temelli bir müdahale olarak değil, aynı zamanda küresel sistemde tüm kurumları ve normları yok sayan bir anlayışın dışa yansımalarıdır. Bu durum, ABD'nin hegemonik bir düzen kurma iddiasından uzaklaşarak, daha doğrudan ve oldukça sert askeri araçlara dayalı bir güç kullanımına yöneldiğini göstermektedir. Nitekim İran'a yönelik askeri operasyonların hem uluslararası kamuoyunda hem de ABD iç kamuoyunda geniş çaplı tepkilere yol açması, bu politikanın meşruiyetinin sorgulandığını ortaya koymuştur. İspanya başta olmak üzere bazı AB ülkelerinin ve bölge ülkelerinin saldırılara destek vermemesi ve içeride de “No Kings, No Empire” protestoları, bu sorgulamanın yalnızca teorik düzeyde değil, aynı zamanda uluslararası alanda da güçlü bir dirençle karşı karşıya geldiğini göstermektedir.

Sonuç olarak ABD'nin günümüzdeki küresel rolü, hegemonya ile imparatorluk arasında bir geçiş süreci olarak değerlendirilebilir. Ancak Trump'ın dış politika öncelikleri, bu geçişin giderek imparatorluk lehine derinleştiğine işaret etmektedir. Bu durum yalnızca uluslararası sistemin yapısını değil, aynı zamanda ABD'nin kendi iç siyasi meşruiyetini de doğrudan etkilemektedir. Zira hegemonik düzen rıza üretimi ve meşruiyet üzerine inşa edilirken, imparatorluk düzeni zorlayıcı kapasiteye dayandıkça hem dışarıda hem de içeride geniş çaplı bir muhalefet üretecektir. Ancak aynı zamanda askeri unsurların öne çıkması uluslararası alanda devletlerin ve toplumların daha fazla silahlanma ve güvenlik sorunu yaşamasını beraberinde getirecektir. Bu durum SSCB sonrası uluslararası kurumların daha etkin olacağına dair beklentileri de bertaraf edecek ve dünya yeni bir çatışmalar ve savaşlar çağının içerisine sürüklenecektir.

SESA

Enstitüsü

Sosyal Ekonomik ve Siyasal Araştırmalar Enstitüsü
Institute of Social Economic and Political Research

sesa.org.tr

[@sesaenstitüsü](https://twitter.com/sesaenstitüsü)

info@sesa.org.tr

Bademlidere Mah. 262. Sok. No:6
Çankaya/ANKARA

TRUMP'IN İRAN POLİTİKASI VE AMERİKAN HEGEMONYASININ DÖNÜŞÜMÜ

TRUMP'S IRAN POLICY AND THE TRANSFORMATION OF AMERICAN HEGEMONY

Prof. Dr. Veysel AYHAN

Analiz

SESA
Enstitüsü

Sosyal Ekonomik ve Siyasal Araştırmalar Enstitüsü
Institute of Social Economic and Political Research

SESA

Enstitüsü

Sosyal Ekonomik ve Siyasal Araştırmalar Enstitüsü
Institute of Social Economic and Political Research

Prof.Dr. Veysel AYHAN

Director of the SESA Institute

Prof. Dr. Veysel Ayhan completed his undergraduate, master's, and doctoral education in the Department of International Relations at Uludağ University. He continued his postdoctoral studies in the Department of International Relations at Middle East Technical University (METU). Within the scope of TÜBİTAK projects, he served as a field researcher in the Middle East and Arab countries and conducted comprehensive academic studies in the fields of domestic and foreign policy, regional security, social structure, and energy security. Throughout his academic career, Ayhan has worked as a Middle East expert at ORSAM (Center for Middle Eastern Strategic Studies) and as Migration Director within Humanitarian Global; he has a total of 8 published books and more than 100 national and international academic articles, reports, and scientific studies in the fields of society-politics relations in the Middle East, energy, migration, and security.

He currently continues his academic work as the Director of the SESA Institute and as a faculty member at Bolu Abant İzzet Baysal University.

INTRODUCTION

The contemporary global role of the United States can be evaluated as a transitional process between hegemony and empire. However, Trump's foreign policy priorities indicate that this transition has increasingly deepened in favor of empire. This situation directly affects not only the structure of the international system but also the internal political legitimacy of the United States itself. The prominence of military elements will lead to greater armament among states and societies at the international level and will expose them to increased security challenges. This development will also weaken expectations that international institutions would become more effective in the post-Soviet period and may drive the world into a new era of conflicts and wars.

The "America First" approach adopted during the Donald Trump era, along with interventions in Venezuela and Iran within this framework, demonstrates that although American presidents employ different rhetorical styles, they follow similar strategies aimed at strengthening the position of the United States in the international system. Particularly during the Trump period, foreign policy has shifted toward a line that distances itself from international institutions and cooperation; instead, it is based on more direct and unilateral uses of power and prioritizes the maximization of national interests.

U.S. HEGEMONY OR AMERICAN EMPIRE?

Discourses of American hegemony or empire are used to express Washington's position as a dominant power over the international system or the behavior of other units. However, despite often being used interchangeably, it is important to emphasize that there are significant differences between empire and hegemony. Therefore, before analyzing Trump's policies, it is useful to examine the meanings of the concepts of empire and hegemony.

Beginning with the concept of hegemony, which originates from the Greek word *hegeisthai*, it denotes leadership or governance. The term hegemony is also used to describe a situation in which a group attains a dominant position over others socially, culturally, ideologically, or economically. Antonio Gramsci, one of the pioneers in the use of the concept of hegemony in modern political science, explained hegemony with reference to the relationships among social groups that emerge within a historical process and the cooperation among these groups.

According to Gramsci, hegemony arises when social groups that are initially organized independently to protect and advance their own interests gradually enter into a process of solidarity around common economic and political goals.¹⁷ Within the unity created by the awareness of achieving shared objectives, one group becomes dominant over others. In this process, the hegemonic group that assumes a leadership role transforms the movement from merely an economic and political alliance into one endowed with intellectual and moral principles. Once a social group or class achieves hegemonic status, it begins to address emerging problems not only in line with its own interests but also by considering the interests of all groups, thereby consolidating its hegemonic position across the entire social sphere.

Within this unity formed by diverse, contradictory, and often incompatible social groups, the hegemonic group directs the process through coordination, coercion, cooperation, and persuasion.¹⁸ According to Gramsci, the hegemonic group represents a form of leadership that regulates intra-group relations, persuades, coerces when necessary, and distributes values. Therefore, in order for a hegemonic group to establish an economic and social order that other groups can adopt, it must possess not only brute force but also the capacity to generate persuasion and legitimacy.

---

¹⁷ Antonio Gramsci, *Modern Prens*, Çev.: Pars Esin, Ankara: Birey ve Toplum Yay., 1984, ss. 82-84

¹⁸ Roger Simon, *Gramsci's Political Thought: An Introduction*, London: ElecBook, 2001, ss. 24-27, 31t

The concept of empire, on the other hand, derives from the Latin word *imperium*, historically meaning “to command,” “to rule,” and “to establish sovereignty.” In this context, *imperium* refers to the capacity of a political authority to exercise direct or indirect control over a wide geography and diverse communities.¹⁹ Today, the concept of empire is used to describe the concentration of sovereignty at a global scale in a single center.

Historically, empires have emerged as forms of governance that unify different ethnic, religious, and cultural groups under a single political structure; however, this structure is built on hierarchical relations rather than equality. In this system, there exists an asymmetrical power relationship between the central authority and peripheral units. Therefore, the imperial order is not merely a union based on consent but also a form of sovereignty that relies on coercive capacity when necessary. Policies of domination based on power, coercion, and pressure have become synonymous with empire. In contemporary terms, empire is defined as a form of sovereignty in which consensual elements are limited and coercive capacity plays a decisive role. More broadly, while empire refers to a system that establishes rule over other entities against their will, hegemony emphasizes the claim of being a legitimate order accepted by groups or states other than the hegemon.

A hegemonic power or state does not merely dominate units within the system through coercive means; it also assumes a political and ideological leadership role. Nevertheless, the fact that hegemony is based on consent and relies on mechanisms of persuasion does not imply that power is excluded either in its formation or continuation. However, while coercive elements come to the forefront in empire, they generally remain secondary in hegemony. The hegemonic state organizes other states around common interests, forms blocs, regulates intra-group relations, and sets objectives.²⁰ Coercion is only one of the methods employed in achieving shared goals. Indeed, Antonio Gramsci emphasized that a social group must establish leadership over other groups before seizing the state apparatus and that this cannot be achieved solely through coercive methods.

At the same time, many contemporary scholars define hegemony as the capacity to influence the behavior of other actors through power.²¹ Particularly within the realist tradition, hegemony is understood as the influence a state exerts over others through power.²² In this sense, the concept of hegemon is sometimes equated with imperialism and may acquire a negative connotation.

---

¹⁹ Jose Rabasa, “For Empire”, *Rethinking Marxism*, Vol: 13, No:3/4 (2001), ss. 8-15

²⁰ Çınar Özen, “Neogramşçıyan Hegemonya Yaklaşımı Çerçevesinde Güç ve Global Finans: Pax Britannica’daki Büyük Dönüşüm”, *Uluslararası İlişkiler*, Cilt:2, Sayı:8 (Kış, 2006), ss. 5-6.

²¹ Jonathan Joseph, “A Realist Theory of Hegemony”, *Journal for the Theory of Social Behaviour*, Vol:30, No:2, s. 190

²² Elle Krahmann, “American Hegemony or Global Governance? Competing Visions of International Security”, *International Studies Review*, Vol:7, No:3 (Dec., 2005), s. 534

Nevertheless, hegemonic power generally prefers to guide the behavior of other actors through a balance of “carrot and stick” strategies. This is because the hegemon recognizes that a system based solely on coercion is not sustainable economically, militarily, or socially.

DIFFERENCES IN FOREIGN POLICY BEHAVIOR BETWEEN HEGEMONY AND EMPIRE

It is necessary to emphasize that there is a significant distinction between hegemony and empire in terms of foreign policy behavior and strategy. If a state implements a strategy of changing, regulating, or transforming the international system solely based on its military and economic power, it would not be accurate to define this power as hegemonic. In such a case, it would be more appropriate to characterize that state as an empire or a sole superpower. While empire involves the imposition of interests through coercion and military force, hegemony includes not only coercive elements but also persuasion, incentives, sharing, and the preservation of common values.²³

The power and influence of a state that has achieved hegemonic status are accepted and supported by other actors. The hegemon is a power that considers not only its own interests but also the interests of the actors that support it. Therefore, while the presence of a hegemon is regarded as necessary for the stability of the international system, its absence leads to an environment characterized by intense conflict and competition among units. Indeed, according to Kindleberger, the Great Depression of 1929 resulted from the absence of a hegemon capable of regulating the international economic system during the interwar period. In this context, it is argued that a hegemon is necessary for the maintenance of peace and stability in the international system. The hegemon’s role is accepted by other actors due to the public goods it provides.²⁴

At the same time, the hegemonic power maintains its position as the actor that benefits most from the system established under its leadership. Kindleberger notes that the hegemon gains money, power, and prestige through economic arrangements that sustain the system. Similarly, Robert

---

²³ İmparatorluk düzeninde de hegemonya da olduğu gibi temel amaç ekonomik ve politik çıkarların gerçekleştirilmesi vardır. Cox, *op. cit.*, 600.

²⁴ Donald J. Puchala, “World Hegemony and the United Nations”, *International Studies Review*, Vol:7, No: 4 (Dec.,2005), ss. 571-572

Gilpin emphasizes that the United States, after World War II, established international regimes within the framework of the responsibilities of leadership, but that its political, economic, and ideological interests were decisive in shaping these regimes.

However, in a hegemonic order, the rules, principles, and institutions created by the hegemon constrain not only weaker actors but also the hegemon itself. In contrast, in an imperial order, while rules, norms, and institutions (such as the United Nations) regulate the behavior of other actors, the central authority places itself above these rules.

Another important issue in the debate between hegemony and empire concerns the relationship between power and hegemonic policy. Although the power possessed by a state that has achieved hegemonic status in the global system enables it to influence other actors, this influence is not unlimited. There are other centers of power within the system that can balance or challenge the hegemon. By contrast, it is difficult to speak of any power capable of challenging the influence and capacity of a state that has established a global empire.

Unlike the hegemon, a power with imperial characteristics is expected to possess sufficient instruments of coercion and reward to implement its desired policies under all circumstances. Therefore, whether a state aims to establish hegemonic power or a global empire, it is inevitable that it will develop the capacity to employ effective instruments of pressure when necessary.

FROM TRUMP AND THE “AMERICA FIRST” DISCOURSE TO THE DREAM OF EMPIRE

With the Republican Party's electoral victories in the United States, discourses of American empire or hegemony have become more frequently used both at the intellectual level and within American bureaucracy and opposition circles. Many scholars argue that studies on empire, in particular, cannot be evaluated independently of Republican Party policies. For example, Ronald Wright notes that “until recently we believed that the age of empire had ended; yet now it has become a popular subject of study.” The Bush Doctrine provided an important framework in this regard.²⁵

However, analytically, it is insufficient to limit the empire–hegemony debate in American foreign policy solely to the Bush era. Particularly during the Donald Trump period, foreign policy, although employing different instruments, is based on a similar logic of power. Trump's “America First” approach represents a clear departure from the classical liberal international order, emerging as a policy characterized by national interest, power maximization, and security-oriented mercantilist features.

---

²⁵ Michael Cox, “Empire, Imperialism and the Bush Doctrine”, *Review of International Studies*, No:30, No:04 (Oct., 2004), ss. 589-590

Although Trump's "America First" rhetoric was initially presented as an inward-looking approach prioritizing national interests and aiming to reduce global commitments, in practice it has transformed into a more direct and interventionist use of power rather than limiting the global military presence of the United States. This transformation became concrete, particularly in the context of military operations carried out in Latin America in 2026.

The U.S. military operation in Venezuela, which resulted in the capture and removal of President Nicolás Maduro and his wife by U.S. forces, generated serious debates in terms of international law and sovereignty and was evaluated by many actors as a clear violation of sovereignty. This intervention represents a use of power that goes beyond classical hegemonic instruments and directly targets sovereignty. Statements by the Trump administration following the operation indicating possible direct involvement in Venezuela's governance process, along with steps taken to gain access to the country's energy sector, demonstrate that the intervention was motivated not only by security concerns but also by the desire to access and control strategic resources.²⁶ This indicates that U.S. foreign policy during this period shifted from hegemonic leadership toward a more direct, interventionist, and resource-oriented projection of power.

Trump's expansionist policies and rhetoric were not limited to Latin America. His explicit articulation of expansionist policies toward countries within the Western bloc is particularly noteworthy. In early 2026, Trump stated that he wanted to initiate "urgent negotiations" to take control of Greenland on national security grounds.²⁷ When Denmark rejected repeated demands for control over the region, he announced that additional trade tariffs would be imposed on the European ally opposing his plans. Trump declared that he would not "step back" from his objective of controlling Greenland and did not rule out the option of using force. Despite reactions, he stated that "all options are on the table," including the potential use of the U.S. military.

Similarly, Trump repeatedly stated that Canada should become the "51st state" of the United States and indicated that "economic power" could be used, at least at one stage, to achieve this goal.²⁸ Canadian Prime Minister Justin Trudeau responded by stating that Trump seriously considered annexing Canada, particularly focusing on its natural resources. Trump continued to refer to Canada as the 51st state in many of his statements. Therefore, the Canadian case demonstrates not merely economic pressure but the adoption of an expansionist policy within the immediate neighborhood.

Furthermore, the increasingly harsh rhetoric and policies directed toward Cuba and Latin America—traditionally considered the United States' sphere of influence—have reinforced criticisms that the region is being redefined as a "backyard." The continuation of embargoes on Cuba and open calls for intervention against regimes in the region indicate that the United States is not only seeking to exert influence but also aims to directly control or annex sovereign states.

---

²⁶ Reuters, "U.S. moves on Venezuela oil sector after intervention," 2026, <https://www.reuters.com/world/americas/>

²⁷ Reuters, "Trump advisers discussing options for acquiring Greenland; U.S. military is always an option," 6/7 Ocak 2026; Reuters, "Trump on Greenland: there was 'no going back' on goal to control island, refusing to rule out force," 20 Ocak 2026

²⁸ Reuters, "Canada rejects Trump's comments about possible use of economic force to make it a U.S. state," 7 Ocak 2025; Reuters, "Trudeau says Trump talk of absorbing Canada is a 'real thing' tied to resources," 7 Şubat 2025; Reuters, "Carney says Trump should stop calling Canada the 51st state," 6 Mayıs 2025.

IRAN WAR: SOCIETAL OPPOSITION TO TRUMP'S IMPERIAL PROJECT

The “No Kings, No Empire” protests that emerged across the United States during the 2026 period took shape as a large-scale societal reaction against the foreign policy orientations of the United States, particularly in the context of the 2026 Iran War. Reports in the U.S. press indicate that the protests were organized not only in response to domestic political developments but also directly against the military intervention toward Iran, and that this war occupied a central place in the protest agenda.²⁹ Anti-Trump protests were held simultaneously in thousands of cities across all 50 states³⁰ and took place with the participation of millions of people.³¹ Participation in the demonstrations was shaped not only by demands for democratic rights but also by opposition to foreign policy and war.

The joint use of the slogans “No Kings” and “No Empire” in the protests demonstrates that critiques of domestic and foreign policy directly intersect. The protests emerged not only as a reaction to the Trump administration’s domestic policies (particularly anti-immigration measures), but also as part of a broader wave of opposition against its interventionist foreign policies. In this context, it is stated that protesters particularly evaluated the military operations directed toward Iran as a continuation of the United States’ global “permanent war” strategy, and that they reacted to the economic costs of this policy, rising energy prices, and the allocation of public resources to external interventions.

Protesters, in particular, defined the Trump administration’s Iran policy directly as “imperial interventionism.” Analyses in the U.S. press demonstrate that the protests were not solely aimed at preserving the constitutional order; rather, they also included criticisms directed at the character of American foreign policy and were shaped particularly around the concept of imperial expansion. In this context, the slogans “End American empire” and “Stop imperial wars” voiced in the

---

²⁹ Reuters, “Rallies planned across thousands of U.S. cities for ‘No Kings’ protest,” 28 Mart 2026, <https://www.reuters.com/world/us/rallies-planned-thousands-us-cities-no-kings-protest-against-trump-2026-03-28/>

³⁰ Politico, “‘No Kings’ protests against Trump bring a street-party vibe nationwide,” 19 Ekim 2025, <https://www.politico.com/news/2025/10/19/no-kings-protests-against-trump-bring-a-street-party-vibe-to-cities-nationwide-00614875>

³¹ The Guardian, “No Kings protests draw millions across the United States,” 28 Mart 2026, <https://www.theguardian.com/us-news/2026/mar/28/no-kings-protests-trump>

protests reflect criticisms that the military intervention toward Iran is linked to efforts to control energy resources, trade routes, and geostrategic regions.

Therefore, the “No Kings, No Empire” protests can be evaluated not merely as a critique of Trump’s domestic policies, but also as a systematic form of societal opposition developed against the foreign policy orientation of the United States in the context of the Iran War. This critique combines the demand to limit executive power with the questioning of the United States’ globally pursued military and energy-based strategies within the same framework, thereby revealing that the boundary between hegemony and empire has also been opened to debate at the societal level.

Indeed, this situation has also attracted the attention of Iranian authorities. Iranian President Masoud Pezeshkian published an open letter addressed directly to the American public on April 1, 2026. This letter should be read not merely as a communication initiative aimed at reducing tensions between the two countries, but rather as a direct message to the American public, particularly those expressing anti-war reactions toward Trump. In his letter, Pezeshkian emphasized that Iran has historically “never chosen the path of aggression, expansionism, or colonialism,” and stated that the current war was not initiated by Iran and that his country has acted solely within the framework of “legitimate self-defense.”³²

Another significant dimension of the letter is the claim that the portrayal of Iran as a “threat” is the result of a systematically constructed discourse. Pezeshkian argued that anti-Iran narratives are produced in order to “maintain military superiority, sustain the arms industry, and control strategic markets,” thereby linking U.S. foreign policy to economic and geostrategic interests. This approach parallels the critical literature that evaluates the United States’ global military presence and interventions as forms of “imperial expansion.”

In this context, the letter displays a striking overlap with the discourse expressed in the “No Kings, No Empire” protests within the United States. Indeed, the criticisms articulated by protesters through the slogans “End American empire” and “Stop imperial wars,” together with the messages directed by the Iranian President to the American public, converge around a common framework suggesting that the war constitutes part of a broader geopolitical strategy shaped by control over energy resources, military bases, and regional power balances.

This situation demonstrates that the criticisms articulated in the context of the Iran War are not limited to external actors; rather, they also find resonance within the U.S. public sphere.

---

³² Reuters, “Iranian president says in letter that Iran harbors no enmity towards ordinary Americans,” 1 Nisan 2026, <https://www.reuters.com/world/middle-east/iranian-president-says-letter-that-iran-harbors-no-enmity-towards-ordinary-2026-04-01/>; <https://www.dunya.com/dunya/pezeskiyandan-abd-halkina-mektup-haberi-820221>; <https://www.sondakika.com/haber/haber-iran-cumhurbaskani-pezeskiyandan-abd-halkina-19707840/>

CONCLUSION

This study demonstrates that U.S. foreign policy in the post–Cold War period cannot be explained solely within the framework of hegemonic leadership; rather, particularly during the Donald Trump era, it has evolved toward a form of power use resembling an imperial model. When the fundamental distinction between hegemony and empire is theoretically understood as being shaped by the balance between consent and coercion, it becomes evident that coercive capacity has become increasingly decisive in recent U.S. foreign policy behavior. Indeed, the foreign policy pursued during the Trump period has exhibited a trajectory grounded in direct intervention, economic pressure, and the pursuit of strategic control, rather than reliance on international institutions and multilateralism. The direct military intervention in Venezuela, coercive rhetoric regarding the control of Greenland, and statements advocating the incorporation of Canada into the United States indicate that Washington has acted not only as an actor shaping the international system but also as a power seeking to expand its sphere of sovereignty. The characterization of such policies in many analyses as “expansionist” or “imperially inclined” demonstrates that this transformation has also found resonance within the scholarly literature.

In this context, although the “America First” discourse presents itself at the rhetorical level as an approach prioritizing domestic politics and aiming to reduce external commitments, in practice it has become an instrument of a more interventionist, coercive, and expansionist strategy on a global scale. This situation indicates that U.S. foreign policy has undergone not only an instrumental but also a structural transformation. In particular, the 2026 U.S.–Israel attack on Iran stands out as one of the most concrete and visible manifestations of this transformation. The unilateral nature of the attack, carried out during ongoing negotiations and targeting civilian areas and infrastructure, reflects not merely a security-based intervention but also the external projection of an approach that disregards international institutions and norms. Indeed, the conflict, which began with large-scale U.S.–Israeli strikes against Iranian targets in early 2026, illustrates the scale and intensity of this interventionist shift.

This development demonstrates that the United States has moved away from the claim of establishing a hegemonic order and has instead turned toward a form of power use based on more direct and considerably harsher military instruments. The fact that military operations against Iran have generated widespread reactions both internationally and within the United States reveals that the legitimacy of this policy has been called into question. Reports indicate that the war has produced global instability, economic disruption, and significant domestic political backlash, further intensifying debates over its justification. The lack of support from certain EU countries, particularly Spain, as well as from regional actors, alongside domestic “No Kings, No Empire”

protests, demonstrates that this questioning is not confined to the theoretical level but has also encountered strong resistance at the international level.

In conclusion, the contemporary global role of the United States can be understood as a transitional process between hegemony and empire. However, Trump's foreign policy priorities suggest that this transition is increasingly deepening in favor of empire. This transformation affects not only the structure of the international system but also the internal political legitimacy of the United States. While hegemonic order is constructed upon the production of consent and legitimacy, an imperial order, as it increasingly relies on coercive capacity, is likely to generate widespread opposition both externally and internally. At the same time, the growing prominence of military instruments will lead to increased armament and heightened security dilemmas among states and societies. This situation will undermine expectations that international institutions would become more effective in the post-Soviet period and may ultimately push the world toward a new era of conflicts and wars.

SESA

Enstitüsü

Sosyal Ekonomik ve Siyasal Araştırmalar Enstitüsü
Institute of Social Economic and Political Research

sesa.org.tr

[@sesaenstitüsü](https://twitter.com/sesaenstitüsü)

info@sesa.org.tr

Bademlidere Mah. 262. Sok. No:6
Çankaya/ANKARA